

РНИДС
Регистар националног
интернет домена Србије

Фондација „Регистар националног интернет домена Србије“
Жоржа Клемансоа 18а/1, Београд | телефон: 011.7281.281
rnids.rs | [рнидс.срб](mailto:rnids.rs) | kancelarija@rnids.rs

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА ФОНДАЦИЈЕ „РЕГИСТАР НАЦИОНАЛНОГ ИНТЕРНЕТ ДОМЕНА СРБИЈЕ“

Управни одбор РНИДС-а

Београд, децембар 2015.

Увод

Полазећи од основних циљева Фондације и основних аката, као и Стратегије РНИИДС-а 2015-2020, Управни одбор планира да ће РНИИДС у наредној години радити на остварењу следећих краткорочних и средњорочних циљева:

- Повећање броја назива домена, како у .RS тако и у .СПБ доменском простору
- Пуштање у рад новог софтвера за регистрацију назива домена, одржавање и побољшање ИКТ инфраструктуре и сервиса, и увођење IDN-а у .RS домен
- Активна улога у регионалној сарадњи - сарадња са међународним и домаћим владиним и невладиним организацијама
- Безбедност, сигурност и заштита - даљи развој и увођење DNSSEC-а и развој RSNOG заједнице
- У склопу претходног циља, али с обзиром на обим, успостављање функционалног CERT у оквиру РНИИДС-а биће издвојено у оквиру посебног пројекта.

Због истека мандата тренутног сазива УО крајем фебруара, овај план ће спроводити два сазива УО, што може да доведе до промена плана до краја године. Такође, треба напоменути да је један од кључних задатака идуће године обележавање 10 година од оснивања РНИИДС-а.

Послови регистрације и тржиште домена

Систем за регистрацију назива домена

ИКТ инфраструктура

Неколико активности везаних за ИКТ у РНИИДС-у одложене су због текућих послова (израде новог софтвера и обнове хардверске инфраструктуре), те је неопходно у 2016. радити на реализацији тих одложених активности.

ИКТ инфраструктура је делимично обновљена током 2015, набавком нових сервера, сториц система и једног рутера, али је набавка у процесу реализације до краја године, па опрему треба ставити у функцију и омогућити рад новог система регистрације на њој.

Већи део мрежне опреме набављен је 2010. и премашио је свој планирани радни век, а изашао је и из гаранције и подршке произвођача. Такође, нова мрежна опрема омогућила би употребу савремених протокола и допринела унапређењу квалитета сервиса које РНИИДС пружа корисницима.

У наредном периоду је планирана набавка 4 нова 10 Gb свича и још једног рутера, као и замена фајервол уређаја. Стара мрежна опрема би могла да буде искоришћена на разне начине: имплементација независне CERT мреже, унапређење мрежне инфраструктуре у Канцеларији, или као бекап уређаји у случају неисправности неког од продукционих уређаја.

Систем за регистрацију назива домена и техничка сарадња са ОР-овима

Најважнији посао Регистра у 2016. је пуштање у рад новог система регистрације и све активности које то носи са собом. Очекује се да ови послови доминирају током прве половине 2016.

У првом кварталу 2016. је планирано пуштање у рад нове апликације за регистрацију назива домена.

—

Планирано је неколико техничких радионица које за циљ имају обуку и едукацију овлашћених регистара. Теме ових радионица су:

- Обука за коришћење новог софтвера за регистрацију назива домена и имплементација EPP протокола;
- Имплементација DNSSEC-а;
- Унапређивање безбедности система за регистрацију назива домена (из угла ОР-ова). Препоруке за минималне мере безбедности које би требало да буду имплементиране. У процесу увођења новог система за регистрацију назива домена је превиђено да се, у

складу са ажурираним условима за рад ОР-ова, изврши поновна сертификација ОР-ова за приступ машинском интерфејсу.

Безбедност Регистра

Планирана је набавка бољег софтвера за заштиту од вируса и злонамерних програма. Због повећаног ризика од крипто-вируса је планирано унапређење система за сигурносне копије података са чувањем ревизија.

Нова опрема, набављена 2015, као и планирана за набавку у 2016, треба да донесе и значајно већи ниво безбедности Регистра, кроз унапређену поузданост и унапређена техничка решења.

Такође, са инсталацијом новог хардвера планирана је реконфигурација права приступа, као и примена планираног новог фајервол уређаја.

Увођење DNSSEC-а

Након пуштања у рад новог система за регистрацију планира се почетак имплементације подршке за DNSSEC, обзиром да је ова функционалност планирана да се уради у каснијој фази као надградња система. Током другог квартала би требало завршити документацију и усвојити правила и процедуре за DNSSEC потписивање зона, управљање кључевима, као и процедуре за размену кључева са овлашћеним регистрима и DNS оператерима.

Након тога, био би урађен детаљан захтев за израду DNSSEC функционалности у новом софтверу за регистрацију домена. Нова функционалност треба да омогући сигурну размену крипто материјала и његово безбедно чување.

Развој и промена правила за регистрацију

Унапређење аката о регистрацији

Завршавање софтвера за регистрацију назива националних интернет домена је капитални пројекат чија примена у пракси захтева и измене правила за регистрацију. Нови систем је базиран на глобалном EPP стандарду, што мења и начин рада овлашћених регистара. Управни одбор планира припрему унапређених општих услова регистрације, општих услова за рад овлашћених регистара и других правила.

Управни одбор је већ донео бројне одлуке које се односе на ову сферу, а које се тичу конкретних припрема за догађаје током почетка ове године и формирања Радне групе за IDN, са циљем да се припреми могућност проширивања скупа знакова у латиничком .RS и ћириличком .СПБ домену.

У оквиру развоја пословања, Радна група за IDN која је формирана у октобру 2015, започела је процес дефинисања IDN табела и у оквиру задатка имаће интензивну комуникацију са саветима

националних мањина, али и са Одбором за националне мањине Народне скупштине. Након завршетка рада ове радне групе у фебруару 2016, планирано је формирање Радне групе за промену правила регистрације домена које ће узети у обзир дефинисане IDN табеле. Завршетак процеса увођења IDN у табеле латиничког .RS и ћириличног .СПБ домена је планиран за сам крај 2016.

Надзор над применом аката о регистрацији

У 2016. се планирају појачане активности на контроли усаглашености рада овлашћених регистара и поштовања одредби уговора и општих услова. За ове активности је потребно донети правилнике о процедурама контроле и начину спровођења превентивно-корективних мера, као и обезбедити ИКТ подршку у смислу праћења комуникације (тикетинг) и докумената.

Квалитет података у збирци Регистра

Крајем 2015, поводом измене Општих услова регистрације назива националних интернет домена, започета је акција унапређења квалитета података у збирци Регистра. Овај посао ће се наставити у 2016, са посебним нагласком на припреме за нови софтвер за регистрацију.

Сада је е-адреса регистранта још значајнији податак него раније, јер ЈМБГ више није обавезан, па нови софтвер предвиђа нове процедуре за промену регистранта и за пренос између овлашћених регистара. Планирано је да се размотре и додатне мере верификације које могу да увећају квалитет података у збирци података, а на начин како је то уобичајено код водећих регистара у свету.

Развој тржишта домена

Број домена

Тренд опадања брзине пораста броја регистрованих домена који је примећен у .RS доменском простору је глобални тренд који постоји код већине европских националних, па и великих глобалних домена. Овај тренд је у Србији могуће преокренути јер на тржишту постоје значајни потенцијални за раст, првенствено због тренутно јако ниског нивоа активног присуства на Интернету. За даљи пораст броја домена је потребно пуно улагања у едукацију, али и промоцију доменских брендова, што је предвиђено овим планом.

Број регистрованих .СПБ назива домена је током 2015. наставио тренд опадања, али се и тај број стабилизује. Главни проблем је ограничена функционалност интернационализованих назива домена (IDN). ICANN је током 2015. започео са озбиљнијим активностима на универзалној прихваћености свих назива домена, па се очекује да се у наредним година тај проблем смањи. Активну улогу у овим напорима узео је и Управни одбор, чији су чланови (актуелни председник УО) активни учесници радне групе при ICANN-у за спровођење активности везаних за универзално прихватање (Universal Acceptance SG) свих назива домена.

Тржишна сарадња са ОР-овима

Наставиће се суфинансирање оглашавања ОР-ова током целе године.

За 22. 1. 2016. је планирана Конференција ОР-ова, на којој ће се ОР-овима првенствено представити нови софтвер за регистрацију назива домена, планиране измене Општих услова, али и друге новости из области рада Фондације (CERT итд).

Редовно извештавање интерне јавности о резултатима рада РНИДС-а ће се реализовати као константна активност.

Пошто се у 2015. очекује реализација неколико пројеката, биће појачане активности на информисању интерне јавности о новом софтверу за регистрацију и о пројектима CERT и RSNOG. Активности се очекују током целе године, а интензитет зависи од динамике развоја појединачних пројеката.

У првој половини 2016. је планирана израда Плана комуникација са ОР-овима.

Едукативно-промотивне кампање

Остаје опредељење УО да се новчана средства намењена за маркетинг и PR, не троше само у маркетинг кампањама, већ да се акценат стави на област PR-а. Такође, сходно активностима везаним за сарадњу са државним органима и другим међународним и домаћим институцијама, одређена средства ће ићи на подршку појединих заједничких активности које су у складу са циљевима РНИДС-а.

—

Две едукативно-промотивне кампање су планиране за други и четврти квартал 2016.

Интернет присуство РНИДС-а

За 2016. су у плану развој и промоција едукативно-промотивног сајта на адресама domen.rs и domen.srb, намењеног за популаризацију националних домена и подршку развоју квалитетних локалних садржаја на Интернету. Информације о доменима и њиховој регистрацији, као и о разним процедурама, које су на rnids.rs/rnids.srb сајту приказане на званичан начин и кроз документа, овде ће бити представљене на једноставнији и визуелно пријемчивији начин (инфографикама, кратким видео прилозима и сл). Ово је константна активност у будућности.

Током 2016. је планирано настављање активности на друштвеним медијима и то првенствено посвећено промоцији едукативно-промотивних садржаја које РНИДС објављује, подршци акцијама и скуповима које РНИДС спроводи и скретања пажње на теме интернет идентитета и интернет безбедности.

Анализе тржишта домена

Годишњи извештај Фондације, који се објављује пред редовну мајску седницу Конференције суоснивача, биће проширен статистичким подацима о интернет доменима у Србији, тежећи да постане релевантна публикација која ће се користити у каснијим PR и маркетиншким активностима. Зарад овога, током године ће бити извршено неколико истраживања тржишта.

Статистички модели анализе регистрација назива домена које се редовно обављају су до сада највише били коришћени унутар Канцеларије за планирање очекиваног броја домена и финансијских прилива. У наредној години се планира појачани рад на објављивању статистика везаних за тржиште интернет домена.

Односи са медијима и јавношћу

Пројекат CERT треба да стартује са реализацијом 2016. и у сврхе PR-а и маркетинга везаних за овај пројекат, активности ће се посебно прецизирати и реализовати у другој половини године. Јавност ће бити редовно обавештавана о активностима РНИИДС-а на унапређивању информационе безбедности и припремама за формирање РНИИДС-CERT тела, укључујући и учешће РНИИДС-а у европском Хоризон пројекту.

Планира се популаризација пројекта RSNOG, у интерној и екстерној стручној јавности, кроз PR активности. Комуникација ће бити реализована у другом и четвртм кварталу 2016. Као посебна активност биће организовано RSNOG окупљање као додатни догађај ДИИДС 2016, док ће Друга RSNOG конференција бити организована у новембру у оквиру конференције ТЕЛСИКС 2016.

Сви планирани скупови биће пропраћени одговарајућим PR активностима.

Међународна сарадња

У плану је међународни едукативни пројекат „Три интернет прасета“, о Интернет Бескућнику, Интернет Подстанару и Интернет Власнику, који би осмислио РНИИДС и понудио CENTR-у. Планирано је да се предложи заједничка продукција овог пројекта, кроз сарадњу неколико европских националних регистара, чланова CENTR-а.

У складу са циљевима Фондације, пружаће се константна подршка директору у његовом чланству у УО CENTR-а, као и учесницима радних група при ICANN-у (Universal Acceptance SG, Cyrillic GP и друге).

Организација међународних скупова у функцији Регистра

РНИИДС је у претходним годинама посветио значајну пажњу организацији међународних скупова регистара што је од велике важности за подизање угледа РНИИДС-а у региону и шире.

Почетком октобра, РНИДС ће бити домаћин Генералне скупштине Удружења европских националних регистара интернет домена (CENTR GA), у укупном трајању од три дана (за први дан је предвиђен „Registrar day“, а друга два су сам CENTR GA).

РНИДС ће бити и даље активан у међународној сарадњи, што даје прилику за одржавање још неког међурегистарског радног састанка у Србији.

Пословање Канцеларије

Ефикасност и ефективност пословања

Примена ИКТ у пословању

Планирано је постепено увођење интегрисаног софтвера за подршку пословању РНИДС-а. Основне функције које би требало да поседује будуће софтверско решење за подршку пословању РНИДС-а представљају минималне захтеве који омогућавају знатно унапређење квалитета и повећање ефикасности рада.

Анализа је показала да би следећа четири, међусобно повезана, функционална модула задовољила већину потреба:

- Модул за управљање финансијама, контролинг (буџет) и рачуноводство
- Модул за комуникацију и колаборацију (сервис деск - тикетинг систем)
- Модул за управљање документима
- Модул за праћење пројеката

Набавка и увођење софтвера за пословање ће се извршити фазно, на отвореном јавном позиву за квалификованог добављача.

Остали технички захтеви били би условљени одабраним софтверским решењима и њиховим техничким захтевима. Пожељно је да хардверска и софтверска платформа и тип базе података буду у складу са тренутно примењеним решењима, а у складу са досадашњим плановима ИКТ развоја.

Увођење ИКТ подршке у рад РНИДС-а је припрема за ISO 9000 и ISO 27001 сертификацију.

Финансије

Као и до сада, у сарадњи са Канцеларијом, УО ће одобравати алате за вођење новчаних токова Фондације и контролом финансија чувати стабилност, како путем константног праћења реализације буџета, тако и у сарадњи са Интерном ревизијом.

Контрола коришћења имовине Фондације

Управни одбор у 2016. планира да се и даље стара о наменском коришћењу, очувању и увећању имовине и средстава Фондације. И даље ће се трудити да одржи ниво транспарентности и одговорности. Подаци о пословању Фондације јавно се објављују и доступни су у сваком тренутку на увид, како интерној, тако и екстерној јавности. УО ће и надаље савесно и објективно одлучивати о коришћењу средстава Фондације и одобравати средства за одређене пројекте кроз које ће покушати да побољша основну делатност, друштвено одговорне пројекте и повећање угледа РНИДС-а, како у међународним институцијама, тако и у домаћим.

Финансијски план за 2016.

УО ће савесно и рационално водити рачуна приликом усвајања Финансијског плана. Пажљиво ће анализирати све приливе и одливе у Финансијском плану, уз помоћ Канцеларије. Све ставке ће се добро размотрити како би се очувала финансијска стабилност. УО ће се трудити да у 2016. рационално користи средства и да уз помоћ Канцеларије осигура ликвидност Фондације. Свакако ће водити рачуна о планирању финансијских токова, усмеравању и распоређивању средстава.

Финансијски план РНИДС-а је усклађен са Организационим оквиром РНИДС-а. За потребе формирања РНИДС-CERT-а, Финансијски план биће измењен тако да се трошкови везани за ову делатност исказују у посебном буџетском конту највишег нивоа.

Завршни рачун Фондације за 2015.

УО је у 2016. обавезан да усвоји Завршни рачун у прописаном облику (Биланс стања, Биланс успеха и Напомене уз финансијске извештаје) за годину која се завршава на дан 31. 12. 2015, и одобри их, како би га Канцеларија благовремено предала надлежном органу.

Интерна ревизија за 2015/2016.

Уз помоћ Интерне ревизије која нам је дала практичне савете и препоруке на основу објективне анализе и процене података и процеса, већ две године долази до унапређења ефикасности организације. Са Интерном ревизијом ће се наставити рад који је започет 2013, када је склопљен уговор на три године. Током 2016. истиче уговор, када ће бити расписан нови јавни позив за избор Интерног ревизора, што пружа могућност за умањење трошкова по том основу.

Екстерна ревизија за 2015.

Екстерна (независна) ревизија је ангажована као независан ревизор финансијских извештаја. Екстерна ревизија је дала позитивно мишљење да је финансијски извештај у свим материјално значајним питањима припремљен у складу са одговарајућим оквиром финансијског извештавања и дата је сагласност за исправност финансијског извештаја.

Извештај за 2014. добијен је у другом кварталу 2015. Рад са екстерном ревизијом ће се наставити и у 2016, када ћемо добити извештај за 2015. Крајем 2016. истиче уговор са ревизорском кућом, па је неопходно спровести нови поступак набавке и правовремено приступити избору новог ревизора или продужењу уговора са постојећим.

Набавке

И током 2016. је планирано вођење процеса набавки у складу са Правилником о набавкама. Правилник о спровођењу процедуре набавки треба даље унапређивати у циљу веће ефикасности и транспарентности рада, а у сарадњи са интерном ревизијом која контролише његову примену. Институт квалификованог добављача се добро показао у овом смислу, па се и у наредној години очекује његова даља примена.

Кадровска питања

Нова делатност РНИДС-CERT-а ће захтевати појачање тима Канцеларије. Планирано је да се ово изведе фазно, уз објављивање јавног конкурса. Број људи и начин ангажовања зависи од детаљног плана РНИДС-CERT тела који треба да се сачини до краја првог квартала 2016.

Опремање и уређивање Канцеларије и простора

Током 2016. је планирања замена дела опреме који је застарео, првенствено безбедносног система са камерама, због сигурносних захтева који се постављају пред Регистар. Планирана је уградња светала која би се укључила у случају нестанка струје.

—

И наредне године ће се вршити редовно занављање опреме за обављање посла, као што су рачунари, телефони, канцеларијски намештај, пројектор и друго.

Подршка раду Фондације

Јавност рада

Наредне 2016. је 10 година од оснивања РНИДС-а, па је у плану да се током целе године та информација провлачи кроз различите PR и маркетиншке активности. Овим поводом РНИДС планира продукцију документарног филма о развоју Интернета у Србији, који јавности треба да скрене пажњу и на улогу РНИДС-а.

Редовно извештавање о резултатима рада РНИДС-а ће и даље бити константна активност.

Активности органа и тела Фондације

Активности Конференције суоснивача

Током 2016. године суоснивачи ће изабрати нове чланове Управног одбора РНИДС-а.

Биће одржане две редовне, једна ванредна и једна изборна седница Конференције суоснивача. Намера је да се у овој години одржи и прва електронска седница Конференције суоснивача.

Редовно извештавање интерне јавности о резултатима рада РНИДС-а ће бити константна активност.

Пошто се у 2016. очекује реализација неколико пројеката, биће појачане активности на информисању интерне јавности о новом софтверу за регистрацију и о пројектима CERT и RSNOC. Активности се очекују током целе године, а интензитет зависи од динамике развоја појединачних пројеката.

Активности Управног одбора

Током 2016. садашњи Управни одбор завршава свој мандат, као први Управни одбор у историји РНИДС-а који је завршио цео мандат на који је изабран. Већина садашњих чланова УО нема право поновне кандидатуре, тако да ће у саставу новог УО свакако бити значајних промена.

Управни одбор ће, у складу са Пословником о раду, сачинити Календар седница УО у 2016.

Планирано је да у наредној години сви новоизабрани чланови УО посете бар један ICANN-ов скуп како би се боље упознали са начином рада у DNS индустрији и глобалној интернет заједници.

Подршка развоју Интернета у Србији

Односи са интернет заједницом

Програми едукације

Заокружење планирања едукативног наставног курса са Истраживачком станицом у Петници биће реализовано у првој половини године. Уколико се покаже као успешан након процене средином 2016, курс крајем године може да буде поновљен.

После два успешно организована едукативна скупа "Питајте. RS", у 2016. биће настављено са организацијом оваквих догађаја, у сарадњи са другим скуповима или у самосталној организацији РНИАС-а.

ДИДС

И ове године ДИДС ће трајати два дана, а већ су спроведене почетне активности за припрему овог догађаја. Први дан, као и до сада, биће окренут ка локалној заједници, док ће други дан, Регионални интернет форум (РИФ), бити делимично отворен за публику, а делом затворени састанак регистара из региона. Због преклапања са ICANN 55 у Маракешу, ДИДС ће бити померен и одржан 15. и 16. 03. 2016. Као и до сада, ДИДС ће бити пропраћен бројним објавама у свим онлајн и офлајн каналима комуникације.

Организација и суорганизација домаћих скупова

Четврта годишњица постојања .СРБ домена биће обележена 27. 1. 2016. и уз пригодни догађај биће пропраћена и PR активностима.

Средином октобра ће, пригодним скуповима и предавањима, по четврти пут бити обележен „Европски месец сајбер безбедности“, који спроводи Агенција Европске уније за безбедност мрежа и података (ENISA).

Наставиће се са праксом организовања предавања о сајбер безбедности, у сарадњи са заинтересованим факултетима и студентским организацијама. Скупови ће бити организовани током целе године (осим у летњим месецима), у складу са интересовањем и слободним капацитетима на факултетима.

По завршетку процеса увођења IDN-а у табеле латиничког .RS и ћириличког .СРБ домена, биће организован скуп на ком ће бити представљене табеле карактера и предности које ће националне мањине имати у Србији ако користе наше домене.

Организација округлих столова и стручних скупова на тему кривотворене робе и заштите интелектуалне својине на Интернету, заједно са ПКС и београдским Правним факултетом, наставиће се и у 2016.

Организација међународних скупова о управљању Интернетом

Регионални форум о управљању Интернетом – SEEDIG, биће одржан у Београду 22. 4. 2016, а домаћин ће бити наша Фондација. У оквиру Извршног комитета за организацију овог догађаја, већ другу годину за редом учествује председник УО РНИДС.

Сходно наставку преговора на формирању BalkaNOG-а, у другој половини године биће реализоване комуникационе активности и организовани скупови везани за ову област.

Пружаће се подршка за представнике РНИДС-а у телима IGF MAG и SEEDIG Executive Committee.

RSNOG

У 2016. је планиран наставак активности и даље пружање подршке овој заједници.

У оквиру RSNOG-а, биће реализован портал за праћење статистике преласка на IPv6 у Србији.

Односи са државним органима

У току наредне године, Министарство трговине, туризма и телекомуникација радиће на неколико закона који се директно тичу рада Фондације. На дневном реду су нови закони или измене постојећих и то: Закон о електронским комуникацијама, Закон о електронском пословању, Закон о заштити података о личности и неколико закона о е-Управи. РНИДС ће узети активно учешће током израде нацрта, као и кроз јавну расправу о предлозима измене ових закона.

Фондација ће давати подршку нашем члану у Националном савету за електронско пословање и активностима овог тела.

У Недељи парламентаризма, као и 2015, РНИДС ће организовати стручни скуп и проширити сарадњу са Народном скупштином Републике Србије.

РНИИДС-CERT

Оснивање РНИИДС-CERT тела је предвиђено одлуком Конференције суоснивача којом је измењен Статут РНИИДС-а.

Овај План и програм рада РНИИДС-а ће бити допуњен посебним планом за реализацију РНИИДС-CERT тела и активностима на активном унапређивању сајбер безбедности у Србији.

РНИИДС-CERT ће чинити значајан додатак делатности РНИИДС-а и један од фундаменталних начина како РНИИДС подржава развој Интернета у Србији и тиме испуњава своје општекорисне фондацијске циљеве.

Наставак рада на Хорајзон пројекту, започет у 2015, очекује се у првој половини 2016. што ће бити пропраћено одговарајућим PR активностима. Ради се о пројекту формирања процедура у оквиру CERT-а, који ће кроз програм Хорајзон финансирати ЕУ уколико га почетком 2016. прихвати. У овом послу РНИИДС сарађује са МУП-ом, МТТТ и другим министарствима, као и са Дипло фондацијом, РАТЕЛ-ом и ФОН-ом, који је и носилац пројекта.